

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 22. května 2006 (23.05)
(OR. de)**

9672/06

**Interinstitucionální spis:
2004/0209 (COD)**

LIMITE

**SOC 256
SAN 141
TRANS 133
MAR 47
CODEC 521
OC 397**

POZNÁMKA

Odesílatel: Předsednictví
Příjemce: Výbor stálých zástupců (část I)/Rada (ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochrana spotřebitele)

Č. předchozího dokumentu: 15388/05 SOC 498 SAN 210 TRANS 279 MAR 168 CODEC 1146 OC 931
Č. návrhu: 9554/05 SOC 244 SAN 94 TRANS 108 MAR 84 CODEC 441 –
Komise: KOM(2005) 246 v konečném znění.

Předmět: **Pozměněný návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/88/ES o některých aspektech úpravy pracovní doby**
- **Politická dohoda**
(**Veřejná rozprava**)
= **návrh rakouského předsednictví**

SPOLEČNÉ POKYNY

Termín pro konzultaci pro Bulharsko a Rumunsko: 31. 5. 2006

Delegace naleznou v příloze návrh předsednictví předkládaný pro zasedání COREPERu (část I), které se bude konat dne 24. května 2006, a Rady ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (EPSCO), které se bude konat ve dnech 1. a 2. června 2006.

Pozměněný návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterou se mění směrnice 2003/88/ES o některých aspektech úpravy pracovní doby

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 137 odst. 2 Smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Článek 137 Smlouvy stanoví, že Společenství by mělo podporovat a doplňovat činnost členských států za účelem zlepšování pracovního prostředí, aby bylo chráněno zdraví a bezpečnost pracovníků. Směrnice přijaté na základě uvedeného článku by neměly ukládat žádná správní, finanční ani právní omezení, která by bránila zakládání a rozvoji malých a středních podniků.
 - (2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby stanoví minimální požadavky na úpravu pracovní doby, mj. pokud jde o denní a týdenní dobu odpočinku, přestávky, maximální týdenní pracovní dobu, dovolenou za kalendářní rok a některé aspekty noční práce, práce na směny a rozvržení práce.
- (2a)(nový) Článek 6 se rovněž použije v situacích, kdy zaměstnanec má v období sedmi dnů více než jeden zaměstnanecký vztah. V právních předpisech členských států je možno stanovit odchylky při dodržení obecných zásad ochrany bezpečnosti a zdraví pracovníků.**
- (3) Dvě ustanovení směrnice 2003/88/ES obsahují ustanovení o přezkumu do 23. listopadu 2003. Jedná se o článek 19 a čl. 22 odst. 1.
 - (4) Více než 10 let po přijetí směrnice Rady 93/104/ES, původní směrnice týkající se úpravy pracovní doby, se ukazuje nutnost zvážit nové skutečnosti a požadavky ze strany zaměstnavatelů i pracovníků, a poskytnout prostředky na plnění cílů v oblasti růstu a zaměstnanosti stanovených na zasedání Evropské rady ve dnech 22. a 23. března 2005 v souvislosti s Lisabonskou strategií.
 - (5) Soulad mezi pracovním a rodinným životem je rovněž nezbytným prvkem pro dosažení cílů, jež si Unie stanovila v rámci Lisabonské strategie, zejména pro zvýšení míry zaměstnanosti žen. Cílem není pouze vytvořit uspokojivější pracovní prostředí, ale také lépe reagovat na potřeby pracovníků, zejména těch, kteří mají rodinné povinnosti. Záměrem řady změn směrnice 2003/88/ES je umožnit lepší skloubení pracovního a rodinného života.

- (6) V této souvislosti by členské státy měly podněcovat sociální partnery, aby na příslušné úrovni uzavírali dohody pro zlepšení souladu mezi pracovním a rodinným životem.
- (7) Je zapotřebí posílit ochranu bezpečnosti a zdraví pracovníků a zajistit větší pružnost ohledně úpravy pracovní doby, zejména pokud jde o pracovní pohotovost a konkrétně o ty části pracovní pohotovosti, během nichž nedojde k výkonu práce, jakož i nalézt novou rovnováhu mezi zajištěním souladu pracovního a rodinného života na jedné straně a pružnější úpravou pracovní doby na straně druhé.
- (7a) Pracovníkům by měly být poskytovány náhradní doby odpočinku v případech, kdy nejsou poskytovány doby odpočinku. Vymezení délky přiměřené lhůty, v jejímž průběhu se pracovníkům poskytuje rovnocenný náhradní odpočinek, by mělo být ponecháno na členských státech, s ohledem na potřebu zajistit bezpečnost a ochranu zdraví dotčených pracovníků a na zásadu proporcionality.
- (8) Rovněž je nutné znovu přezkoumat ustanovení týkající se referenčního období, přičemž cílem je zjednodušit současný režim za účelem jeho lepšího přizpůsobení potřebám zaměstnavatelů a zaměstnanců.
- (8a) Je-li doba trvání pracovní smlouvy kratší než jeden rok, nemůže být referenční období delší než je doba trvání pracovní smlouvy.
- (9) Zkušenost získaná na základě uplatňování čl. 22 odst. 1 ukazuje, že přenechá-li se rozhodnutí neřídit se článkem 6 této směrnice samotným členským státům, může to být problematické z hlediska ochrany bezpečnosti a zdraví pracovníků a svobodné volby pracovníka.

(9a) (nový) Možnost stanovená v čl. 22 odst. 1 představuje odchylku, a je proto výjimkou ze zásady maximálně 48hodinového pracovního týdne, počítáno jako průměr za referenční období. Tuto možnost lze použít pouze v případě, že se zaměstnavatel a zaměstnanec dohodnou, že referenční období 12 měsíců nezaručuje potřebnou flexibilitu.

(9b)(nový) Důvody k uplatnění odchylky stanovené v článku 22 mohou být objektivní, jako jsou chybějící dovednosti, nepředvídatelné změny v podnikatelských podmínkách, charakteristické znaky odvětví, díky nimž je obtížné plánovat činnost dopředu, zvýšené pracovní zatížení vzhledem ke zvláštnímu projektu, nebo osobní, jako jsou rodinné důvody nebo důvody související se získáváním zkušeností a odborností. Uvedeno je pouze několik příkladů; seznam není vyčerpávající.

(10) V souladu s čl. 138 odst. 2 Smlouvy Komise konzultovala sociální partnery na úrovni Společenství o možném zaměření činnosti Společenství v této oblasti.

(11) Po této konzultaci dospěla Komise k závěru, že činnost Společenství je žádoucí, a v souladu s čl. 138 odst. 3 Smlouvy konzultovala se sociálními partnery rovněž obsah zamýšleného návrhu.

(12) Po této druhé fázi konzultací neinformovali sociální partneři na úrovni Společenství Komisi o svém úmyslu zahájit postup, který by mohl vyústit v uzavření dohody, jak je uvedeno v čl. 138 odst. 4 Smlouvy.

(13) Vzhledem k tomu, že cíle navrhované činnosti, který spočívá v modernizaci právních předpisů Společenství týkajících se úpravy pracovní doby, nemohou uspokojivě dosáhnout členské státy, a lze je tedy lépe uskutečnit na úrovni Společenství, mohou být tato opatření v souladu se zásadou subsidiarity podle článku 5 Smlouvy přijata Společenstvím. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec nezbytný pro dosažení uvedených cílů.

- (14) Tato směrnice ctí základní práva a dodržuje zásady výslovně uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie. Usiluje zejména o zajištění plného respektování práva na spravedlivé a rovné pracovní podmínky ve smyslu článku 31 Listiny základních práv Evropské unie, a zejména odstavce 2 uvedeného článku, který stanoví, že „každý pracovník má právo na stanovení maximální přípustné délky pracovní doby, na denní a týdenní odpočinek a na každoroční placenou dovolenou“.
- (14a) Vzhledem k tomu, že tato směrnice by zachovala celkovou úroveň ochrany bezpečnosti a zdraví pracovníků při práci.
- (15) V souladu se zásadou subsidiarity a se zásadou proporcionality, které jsou uvedeny v článku 5 Smlouvy, nemohou cíle zamýšlených a výše uvedených opatření uspokojivě dosáhnout členské státy, neboť zahrnují rovněž změnu platného právního aktu Společenství,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Směrnice 2003/88/ES se mění takto:

1. V článku 2 se vkládají nové odstavce 1a, 1aa a 1b, které znějí:

- „1a. „dobou pracovní pohotovosti“: doba, v jejímž průběhu je zaměstnanec povinen být k dispozici na pracovišti, aby na žádost zaměstnavatele mohl zasáhnout, vykonávat svou činnost nebo své povinnosti.
- 1aa. „pracovištěm“ místo nebo místa, kde pracovník obvykle vykonává svou činnost nebo své povinnosti a které je vymezeno v souladu s ustanoveními pracovního poměru nebo pracovní smlouvy uzavřených s pracovníkem.
- 1b. „částí pracovní pohotovosti, při které nedojde k výkonu práce“: doba, v jejímž průběhu je pracovník v pracovní pohotovosti ve smyslu odstavce 1a, ale zaměstnavatel po něm nepožaduje skutečný výkon jeho činnosti nebo povinností.“

2. Vkládá se článek 2a, který zní:

„Článek 2a

Doba pracovní pohotovosti

Část pracovní pohotovosti, při které nedojde k výkonu práce, se nepovažuje za pracovní dobu, pokud vnitrostátní právní předpisy nebo kolektivní smlouva nebo dohoda mezi sociálními partnery v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi nestanoví jinak.

Část pracovní pohotovosti, při které nedojde k výkonu práce, lze s ohledem na zkušenosti v příslušném odvětví stanovit na základě průměrného počtu hodin nebo poměrné části doby pracovní pohotovosti, a to prostřednictvím kolektivní smlouvy nebo dohody mezi sociálními partnery nebo vnitrostátními právními předpisy po konzultaci se sociálními partnery.

Část pracovní pohotovosti, při které nedojde k výkonu práce, nelze zohlednit při výpočtu doby odpočinku stanovené v článku 3 (denní doba odpočinku) a v článku 5 (týdenní doba odpočinku), pokud není jinak stanoveno

a) v kolektivní smlouvě nebo v dohodě mezi sociálními partnery;

nebo

b) prostřednictvím vnitrostátních právních předpisů po konzultaci se sociálními partnery.

Doba, po kterou pracovník v průběhu pracovní pohotovosti skutečně vykonává svou činnost nebo své úkoly, se vždy považuje za pracovní dobu.“

3. Vkládá se článek 2b, který zní:

„Článek 2b

Soulad mezi pracovním a rodinným životem

Členské státy podněcují sociální partnery na příslušné úrovni - aniž je dotčena jejich samostatnost - k uzavírání dohod, které mají usnadnit soulad mezi pracovním a rodinným životem, přičemž součástí těchto dohod mohou být opatření na posouzení žádosti pracovníka o změnu délky a rozvržení pracovní doby za účelem zajištění souladu mezi jeho pracovním a rodinným životem.

4. Zrušen.

5. Článek 17 se mění takto:

- a) V odstavci 1 se slova „od článků 3 až 6, 8 a 16“ nahrazují slovy „od článků 3 až 6, 8 a od čl. 16 písm. a) a c)“.
- b) V čl. 17 odst. 2 se slova „za předpokladu, že jsou dotyčným pracovníkům poskytnuty rovnocenné náhradní doby odpočinku“ nahrazují slovy „za předpokladu, že v přiměřené lhůtě, která má být stanovena vnitrostátními právními předpisy nebo kolektivní smlouvou nebo dohodou uzavřenou mezi sociálními partnery, jsou dotyčným pracovníkům poskytnuty rovnocenné náhradní doby odpočinku“.
- c) V odstavci 3 se v úvodní větě slova „od článků 3, 4, 5, 8 a 16“ nahrazují slovy „od článků 3, 4, 5, 6, 8 a od čl. 16 písm. a) a c)“.
- d) Odstavec 5 se mění takto:
 - i) První pododstavec se nahrazuje tímto:

„V souladu s odstavcem 2 tohoto článku se lze odchýlit od článku 6 v případě lékařů v rámci jejich vzdělávání v souladu s druhým až šestým pododstavcem tohoto odstavce.“
 - ii) Poslední pododstavec se zrušuje.

6. V čl. 18 třetím pododstavci se slova „za podmínky, že dotyčným pracovníkům jsou přiznány rovnocenné náhradní doby odpočinku“ nahrazují slovy „za předpokladu, že dotyčným pracovníkům jsou přiznány rovnocenné náhradní doby odpočinku v přiměřené lhůtě, která má být stanovena vnitrostátními právními předpisy nebo kolektivní smlouvou nebo dohodou uzavřenou mezi sociálními partnery“.

7. Článek 19 se nahrazuje tímto:

„Odchylně od čl. 16 písm. b) mohou členské státy, s výhradou dodržení obecných zásad bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků, z objektivních nebo technických důvodů nebo z důvodů týkajících se organizace práce, povolit stanovení referenčního období na dobu nepřesahující 12 měsíců, a to prostřednictvím:

- a) kolektivní smlouvy nebo dohody uzavřené mezi sociálními partnery, jak stanoví článek 18;
- b) právního předpisu.

V případě využití možnosti uvedené v písmenu b), členské státy zajistí, aby zaměstnavatelé dodržovali své závazky stanovené v oddílu II směrnice 89/391/ES.

8. Článek 20 odst. 2 se zrušuje.

9. Článek 22 se mění takto:

a) Odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Členské státy mají při dodržení obecných zásad bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků možnost neuplatnit článek 6. Uplatnění této možnosti však musí být výslovně stanoveno v kolektivní smlouvě nebo v dohodě uzavřené mezi sociálními partnery na odpovídající úrovni nebo ve vnitrostátním právu **po konzultacích se sociálními partnery na odpovídající úrovni.**

Před použitím této možnosti zaměstnavatel a zaměstnanec přezkoumají, zda by 12měsíční referenční období uvedené v článku 19 nezaručilo potřebnou flexibilitu. Dohoda mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem musí být opodstatněná.

b) Vkládá se nový odstavec 1a, který zní:

„1a. Členské státy, které chtějí využít této možnosti, musejí [...] v každém případě přijmout nezbytná opatření zajišťující, aby:

- a) žádný zaměstnavatel nevyžadoval, aby pracovník pracoval déle než 48 hodin v období sedmi dnů, počítáno jako průměr za referenční období uvedené v čl. 16 písm. b), bez předchozího souhlasu pracovníka s vykonáváním takové práce. Doba platnosti takového souhlasu činí nejvýše jeden rok a souhlas lze obnovit. Souhlas poskytnutý v době podpisu vlastní pracovní smlouvy je od počátku neplatný;

[...]

- b) členské státy mohou stanovit, že souhlas daný během prvních čtyř týdnů zaměstnaneckého vztahu je od počátku neplatný, nebo stanovit, že každý pracovník má během prvních tří měsíců od podpisu platné dohody právo souhlas s provedením této práce s okamžitým účinkem zrušit, aniž by mu vznikla jakákoli újma, a to tím, že oznámí písemně svému zaměstnavateli, že souhlas zrušuje. Poté může zaměstnavatel požadovat, aby pracovník písemně oznámil výpovědní lhůtu, která nebude delší než 3 měsíce;
- c) žádnému pracovníkovi nevznikla újma, protože nechce dát souhlas s provedením takové práce;
- d) zaměstnavatel vedl aktuální záznamy o všech pracovnících, kteří vykonávají takovou práci, a přiměřené záznamy umožňující ověřit, zda jsou dodržována ustanovení této směrnice;
- e) tyto záznamy byly dány k dispozici příslušným orgánům, které mohou z důvodů bezpečnosti nebo zdraví pracovníků zakázat nebo omezit možnost překročit maximální týdenní pracovní dobu;
- f) zaměstnavatel poskytl příslušným orgánům na jejich žádost informace o případech, kdy pracovníci souhlasili s výkonem práce po dobu přesahující 48 hodin v období sedmi dnů, počítáno jako průměr za referenční období uvedené v čl. 16 písm. b), jakož i odpovídající záznamy umožňující ověřit, zda jsou dodržována ustanovení této směrnice;

[...]

10. Vkládá se nový článek 24a, který zní:

„Článek 24a

Hodnotící zpráva

- 1. Ke dni uvedenému v článku 3 směrnice (2006/-/ES) členské státy, které využijí možnosti neuplatnit článek 6, oznámí Komisi odvětví, činnosti a počty příslušných pracovníků, po konzultaci sociálních partnerů na celostátní úrovni. Zpráva by měla informovat o dopadech na zdraví a bezpečnost pracovníků a měla by být předložena národním sociálním partnerům. Ke stejnému dni Komise zřídí pracovní skupinu zástupců členských států a evropských sociálních partnerů, která pečlivě sleduje využívání možnosti stanovené v článku 22 ze strany členských států.**
- 2. Nejpozději do 5 let ode dne uvedeného v článku 3 směrnice (2006/-/EC) předloží Komise ve spolupráci s pracovní skupinou uvedenou v odstavci 1 Radě, Evropskému parlamentu a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování ustanovení této směrnice, zejména pokud jde o uplatňování možnosti podle článku 22, doprovázenou případnými návrhy na snížení nadměrných pracovních hodin.**

Článek 2

Členské státy stanoví předpisy pro sankce použitelné v případě porušení vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice a přijmou všechna nezbytná opatření pro zajištění jejich uplatňování. Tyto sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy oznámí tato ustanovení Komisi nejpozději k datu stanovenému v článku 3 a v přiměřené lhůtě jakoukoli následnou změnu. Zejména dohlížíjí na to, aby pracovníci nebo jejich zástupci měli k dispozici vhodné prostředky pro vymáhání povinností stanovených touto směrnicí.

Článek 3

Členské státy nejpozději do [...] přijmou právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nebo zajistí, aby nezbytné předpisy prostřednictvím dohody zavedli sociální partneři, přičemž členské státy musí učinit veškerá nezbytná opatření, která by jim umožnila kdykoli zaručit plnění cílů této směrnice. Neprodleně sdělí Komisi znění těchto předpisů a srovnávací tabulku mezi těmito předpisy a touto směrnicí.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnicí nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 4

Tato směrnice vstupuje v platnost [...] dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 5

Tato směrnice je určena členskými státy.

V ... dne [...]

Za Evropský parlament
předseda

Za Radu
předseda nebo předsedkyně